

Retouradres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Aan

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal
t.a.v. het Dagelijks bestuur
Postbus 619
3330 AP DORDRECHT

Raadsgriffie

Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078

F (078) 770 8080

www.dordrecht.nl

Contactpersoon

E. Kraaijeveld

T (078) 770 2632

E e.kraaijeveld@dordrecht.nl

Datum 20 juni 2024

Ons kenmerk ...

Betreft Zienswijze gemeente Dordrecht Concept Jaarstukken 2023, Concept
Voorjaarsbrief 2024 en Concept begroting 2025 – 2028 GR Sociaal

DOSSIER

Afschrift:

- Stad, E. Kraaijeveld
- Directeur G. Smid-Marsman
- VBO/P&C, C. Karsten

Geacht bestuur,

De raad van de gemeente Dordrecht heeft in zijn vergadering van 18 juni 2024 kennisgenomen van uw Concept Jaarstukken 2023, Concept Voorjaarsbrief 2024 en Concept begroting 2025 – 2028 van uw GR Sociaal. Wij brengen de volgende zienswijze in.

Woord van dank

Wij spreken onze waardering uit richting u als GR Sociaal. De GR Sociaal heeft in 2023, net als veel andere organisaties, te maken gekregen met de nodige ontwikkelingen die van invloed waren op het werk van GR Sociaal. Of dat nu de voortzetting van de energietoeslag is, de val van het kabinet, de onzekere financiën of juist de positieve ontwikkeling waarbij er landelijk veel meer aandacht is voor de zaken als bestaanszekerheid en vereenvoudiging van de complexe systemen. Het raakt de GR Sociaal dagelijks en biedt juist ook kansen om de dienstverlening te innoveren en optimaliseren, zodat inwoners van de Drechtsteden zelfstandig en volwaardig kunnen leven, werken, wonen en meedoen.

Algemene beschouwing

Met deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar op de door ons van u ontvangen stukken. We zijn blij dat we deze belangrijke documenten gelijktijdig in behandeling kunnen nemen. Dit geeft de gelegenheid om zowel terug- als vooruit te blikken. Als we vooruitblikken vinden we het van belang in uw aanbiedingsbrief terug te lezen dat u de financiële druk die gemeenten ervaren erkent, iets dat wij ook in onze vorige zienswijze hebben geuit. Dat maatregelen nodig zijn om deze te temperen, getuige ook de financiële ontwikkelingen benoemd in de voorjaarsbrief en de diverse maatregelen die uw bestuur in gang heeft gezet en nog verder gaat uitwerken. Hier worden wij graag nader over geïnformeerd en wij nodigen u van harte uit om hier verder over van gedachten te wisselen. Ten aanzien van de bestuurlijke opdrachten geven wij u op voorhand mee om ervoor te zorgen dat deze voorzien worden van een realistische planning, dat deze ook in het licht van lokale ombuigingen worden beschouwd en dat er een goede weging plaatsvindt van de maatschappelijke impact.

De vertaling van de doelstellingen in uw begroting naar speerpunten, acties en indicatoren vinden we een goede ontwikkeling, waarbij we u willen meegeven om hier bij uw jaarrekening ook consequent op te rapporteren (door bijvoorbeeld per

Datum 20 juni 2024
Ons kenmerk ...

thema en per gemeente in de begroting grafisch een meerjarig beeld te schetsen en de nulmeting toe te voegen).

We waarderen het dat u nu ook een publieksversie hebt gemaakt vanuit het perspectief van inwoners onder de noemer 'Sociaal Beeld 2023' ([Sociaal Beeld 2023 - Sociale Dienst \(socialiedienstrechtsteden.nl\)](#)). Dit geeft nog meer beeld van de manier waarop u in contact bent met inwoners en u het perspectief van inwoners vooropstelt in uw dienstverlening en aanpak. De manier waarop u bijvoorbeeld invulling geeft aan 'stress' sensitieve dienstverlening vinden wij hier een treffend voorbeeld in. Het document zou nog aan meerwaarde kunnen winnen als er, naast kwalitatief, ook doorgelinkt kan worden naar een kwantitatieve weergave per gemeente.

Concept Jaarstukken GRS 2023

In de jaarstukken GR Sociaal 2023 blikt u terug op de begroting 2023. We staan stil bij enkele punten die in de verschillende opgaven aan bod komen.

Bestaanszekerheid versterken

Het jaar 2023 was het eerste jaar waarin u uitvoering heeft gegeven aan het verruimde minimabeleid. Hierdoor kan een grotere groep inwoners een beroep doen op de minimaregeling wat voor deze groep leidt tot meer bestaanszekerheid en minder geldstress. Uw jaarrekening laat een toegenomen gebruik van de minimaregeling zien en tegelijkertijd een onderbesteding van de begroting (voorjaarsbrief 2023). Om beter te kunnen duiden welk effect het herijkte minimabeleid heeft verzoeken wij u in het vervolg informatie te geven over het bereik, ook ten opzichte van het voorgaande jaar.

Ontwikkelen naar werk

De samenvoeging van Drechtwerk en de SDD is in 2023 verder vormgegeven. De samenvoeging is positief en zien wij als kansrijk in het verder door ontwikkelen van de dienstverlening en in te zetten instrumenten ten gunste van de (veranderende) doelgroep. De ontwikkeling naar werk- en ontwikkelbedrijf vinden wij tevens positief.

Zorgen voor ondersteuning

Voor de herijking van de Wmo is in 2023 prettig en constructief met u samengewerkt. De ingezette beweging 'Wmo naar de voorkant' is essentieel voor de houdbaarheid van ondersteuning aan de meest kwetsbare inwoners. Uw jaarrekening laat beginnende resultaten van deze beweging zien. Zo stabiliseert het aantal indicaties dagbesteding en is de groei van individuele begeleiding gedempt. Met het oog op het risico van wachtlijsten bij huishoudelijke ondersteuning willen wij u vragen om samen met ons stevig door te zetten op de beweging naar de voorkant.

Energietoeslag 2023

U geeft aan dat door de invoering van de vermogenstoets (lokaal kader) er een grotere groep dan verwacht ditmaal niet meer in aanmerking komt voor de energietoeslag (circa 1.700). Wij verwachten dat een substantieel bedrag over zal blijven en verzoeken u, nu de aanvraagperiode is verstreken inzicht te geven in de uitvoeringskosten en het saldo te restitueren aan de gemeenten.

Datum 20 juni 2024

Ons kenmerk ...

Voorjaarsbrief 2024

In de voorjaarsbrief geeft u aan op een aantal posten een kostenstijging te verwachten. Bij een aantal posten hebben wij een andere zienswijze.

Bestaanszekerheid versterken

U geeft aan dat u verwacht dat de lasten van het minimabeleid met € 0,5 miljoen zullen stijgen en u doet een voorstel om de begroting 2024 hierop aan te passen. Wij constateren echter dat u zowel in de jaarrekening 2022 als in de jaarrekening 2023 een onderbesteding op het minimabeleid heeft gerealiseerd. Wij zien daarom geen aanleiding om de begroting 2024 te verhogen en verzoeken u de begroting voor het minimabeleid voor Dordrecht ongewijzigd te laten ten opzichte van de primaire begroting.

Ontwikkelen naar werk

De krapte op de arbeidsmarkt vertaalt zich door op de samenstelling van inwoners dat is aangewezen op een bijstandsuitkering. Het actuele bijstandsbestand kenmerkt zich door een in verhouding steeds groter wordend aandeel dat moeilijk(er) is toe te leiden naar betaald werk en uitstroomt uit de bijstand. Een ander substantieel aandeel betreft statushouders, met name als gevolg van de hoge huisvestingstaakstellingen bij gemeenten voor deze doelgroep. Tot slot zijn jongeren in verhouding ook een steeds groter wordende groep. Uw onderkenning hiervan en uw gerichte inzet op deze groepen vinden wij positief. Of dit in alle gevallen volgens het uitgangspunt 'iedereen kan werken' haalbaar is, vragen wij ons wel af. Ook in welke mate dit aanbod door uw dienst of door de gemeente geleverd zou moeten worden. Wij vragen u hierop te reflecteren.

Zorgen voor ondersteuning

U geeft aan in 2024 ongeveer een half miljoen euro op maatwerk te besparen door de beweging 'Wmo naar de voorkant'. De term besparing is voor uw begroting correct, maar geeft tegelijk een vertekend beeld. Het gaat voor de gemeenten om een verschuiving van middelen van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen.

U omschrijft daarnaast een dempend effect door de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Voor Dordrecht is er waarschijnlijk geen volledige realisatie van de boogde besparing op de herstelgerichte ondersteuning omdat hier in het laatste kwartaal van 2024 mee gestart wordt. Wij verzoeken u om een goede monitoring van de potentiële besparing door het later instromen in het maatwerk, maar ook van de maatschappelijke baten.

Brede toegang

Wij onderschrijven uw uitgangspunt dat algemene voorzieningen nog beter kunnen worden benut. Het verder verbeteren van de samenwerking met Dordrecht Sociaal is hiervoor belangrijk. Wij willen u daarom vragen om de aanwezigheid en de zichtbaarheid van uw consultants in de wijkteams te vergroten. Daarnaast zijn wij benieuwd naar uw visie op de verbetering van de samenwerking.

Datum 20 juni 2024

Ons kenmerk ...

Concept begroting 2025 - 2028

Algemeen

Omdat met name de (dubbele) vergrijzing leidt tot een blijvend toenemende vraag en dit leidt tot problemen met betaalbaarheid (beschikbare financiële middelen gemeenten) en uitvoerbaarheid (beschikbaar personeel op de arbeidsmarkt) heeft u maatregelen opgenomen om de kostenontwikkeling te drukken. Goed dat u proactief handelt op dit vraagstuk. Omdat zowel de autonome groei als het succes van de maatregelen onzeker is geeft u in uw begroting een bandbreedte van 2% cumulatief per jaar aan (hoe verder in de tijd hoe groter de onzekerheid). Dit geeft goed het financiële risico aan de kant van de gemeenten weer.

Wij vragen u de bandbreedte te blijven presenteren, maar de meerjarenbegroting vast te stellen op de lijn die verwachte kosten minus voorgestelde maatregelen weergeeft en niet zoals u nu voorstelt de lijn van -2% ten opzichte van de lijn inclusief maatregelen. Dit is te optimistisch, omdat u zowel de maatregelen als een (ongefundeerde) aftrek van 2% tot 6% opneemt. Dit geeft o.i. een reëler beeld in de komende jaren.

Verder vragen wij u de onderbouwing van voorgestelde maatregelen nader uit te werken en af te stemmen met de lokale ombuigingen en de implementatie ervan goed te beleggen in uw organisatie en hierop te monitoren en te rapporteren.

Versterken bestaanszekerheid

De aannames die gedaan zijn in de voorjaarsbrief 2024 werken door in uw begroting 2025. Over de aannames met betrekking tot het minimabeleid in de voorjaarsbrief hebben wij u hierboven ons standpunt kenbaar gemaakt. Wij verzoeken u de indexering van het minimabeleid voor de begroting 2025 te baseren op de ongewijzigde begroting 2024 en deze begroting dus lager vast te stellen.

Ontwikkelen naar werk

In alle doelstellingen die u heeft geformuleerd bij Ontwikkelen naar werk staat de term 'werk' opgenomen. In het verlengde van onze opmerking bij uw voorjaarsbrief vragen wij ons af of dit reëel is (voor de gehele doelgroep, in het bijzonder op het deel waar de afstand zeer groot is). Wij verzoeken u dit nader te duiden en toe te lichten.

De inzet vanaf 2025 van Drechtwerk als werkbedrijf én ontwikkelbedrijf juichen wij toe. De kennis, kunde en infrastructuur bij zowel Drechtwerk als SDD kunnen elkaar versterken en betekenisvol zijn. Een eerste opbrengst hiervan presenteert u in uw voorjaarsbrief 2024; Een verrijking van het instrumentarium in de opgave Ontwikkelen naar werk, o.a. maatregelen als werkfitprogramma en parttime werken. Hetgeen in 2024 (voorjaarsbrief) en 2025 (begroting) naar verwachting leidt tot uitstroom en een regionale kostenbesparing. Wij verzoeken u in uw jaarverantwoordingen in te gaan op de feitelijke realisatie van de gestelde uitstroomdoelen bij de geformuleerde maatregelen.

Zorgen voor ondersteuning

Het Rijk heeft de gemeenten al bij de meicirculaire 2022 gekort op de algemene uitkering in verband met in te voeren preventieve maatregelen die de Wmo-kosten moeten laten dalen. Dit betreft valpreventie en vanaf 2026 - voor de verwachte herintrede van de inkomensafhankelijke bijdragen - voor huishoudelijke

Datum 20 juni 2024

Ons kenmerk ...

ondersteuning. De verwachting is dat de korting van het Rijk hoger uitvalt dan de werkelijke besparingen die we kunnen realiseren vanwege de relatief lage sociaal economische status van onze inwoners. De besparing zal afhangen van het aantal mensen met hoge inkomens dat nu gebruik maakt van Wmo-voorzieningen tegen een laag abonnementstarief en de prijselasticiteit die hier wordt verondersteld. De valpreventie activiteiten worden inmiddels vanuit Dordrecht ingezet en zouden ook tot een daling van het aantal aanvragen Wmo moeten leiden. Wij vragen u de lagere lasten die dit met zich meebrengt in uw begroting te verwerken. Hierdoor komen de uitgaven en inkomsten van de gemeenten (algemene uitkering) (meer) in evenwicht en voorkomen wij problemen met onze toezichthouder.

Ten aanzien van de aanbesteding huishoudelijke ondersteuning (open house en niet langer resultaatgericht financieren) die voor 2025 en verder in voorbereiding is willen we u vragen de kosten zoveel mogelijk te beheersen. Tot slot willen we met u zoeken naar meer maatregelen die de oplopende Wmo-kosten kunnen drukken. Wij zien in andere gemeenten goede resultaten met het gebiedsgericht aanbesteden en gaan graag met u in gesprek over de mogelijkheden.

Afsluitend

Inzet ambtelijke organisatie

In tegenstelling tot de programmakosten is de toelichting op de inzet van het personeel beperkt. Wij vragen u in uw P&C-documenten hier dieper op in te gaan (bijvoorbeeld door de verplichte BBV-indicatoren gemeenten te gebruiken) en de omvang van het ambtelijk apparaat te benchmarken en de bevindingen met ons te delen. Wij verzoeken u ook bij de bestuursopdracht ombuigingen mogelijkheden om de overhead te verlagen mee te nemen en aan te geven welke impact dat heeft op de dienstverlening.

Fraudebestrijding

Uit ervaringen elders blijkt, dat er met een zekere regelmaat sprake is van fraude in het zorgdomein. Landelijk is er inmiddels een Proeftuin Aanpak Zorgfraude, waarin gemeenten ervaringen en expertise delen. Onder meer door een betere screening van zorgaanbieders worden malafide ondernemers opgespoord en aangepakt. Een aanpak waarbij uit ervaringen elders blijkt dat de (voor)investering in deze aanpak zichzelf ruimschoots terugverdient. Graag vernemen wij van u welke (extra) acties u op dit gebied onderneemt en een indicatie van de verwachte netto-besparing op de - onterecht ingediende en vergoede - zorgkosten.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Dordrecht,

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff